

možno vyjadriť závislosť medzi premennými veličinami z hľadiska pravdepodobného charakteru niektorej z nich. Odpoveďou je zber potrebných dát a informácií, ich triedenie, spracúvanie a správne využitie. Množstvo údajov s rozvojom geochemie narastá, a preto treba zaviesť vyhovujúci systém spracúvania využívajúci výpočtovú techniku a štatistické metódy. Základom akejkolvek metódy je však hodnovernosť prvotných údajov. Pri ich spracúvaní treba dodržiavať isté zásady, a to

- a) vyberať relevantné informácie;
- b) spracovávať tieto informácie ako vstupy do databankového systému;
- c) spracúvať údaje v databanke pri použití matematickoštatistických metód aj požadovanými výstupmi (tabuľkové, grafické).

Pri riešení vlastného databankového systému treba riešiť:

- a) rozsah a jeho účelnosť,
- b) efektívnosť,
- c) organizáciu a manipuláciu dát.

Urobil sa spoločný návrh výberu údajov v Geofonde Bratislava a Praha. Údaje treba doplniť a schváliť tak, aby boli záväzné pre všetky organizácie.

Václav Grym — Zdeněk Procházka: **Organizace a zpracování geochemických dat pro rezortní pracoviště GI Jihlava** (Bratislava 23. 6. 1983)

Od r. 1975 bylo pro zpracování výsledků geochemické a šlichové prospekce vyvinuto v GIP Jihlava několik systémů.

První zkušenosti byly získány v r. 1975 se systémem SR 1 pro účelové zpracování šlichové prospekce. (Grym — Novák, 1975) na počítači EMR 6040 Geofyzika n. p. Brno. Systém pracoval v dálkovém procesu s jednou agendou. Se zaváděním stolních počítačů řady HP 9800 byly získány první zkušenosti se systémy zpracování, řízené formou dialogu s počítačem. Pro systém ZAGEPR 30 (HP 9830 A) byly zavedeny 4 propojitelné agendy. V pokročilejším systému ZAGEPR 45 (V. Grym, Z. Procházka, M. Žáček) byly již zavedeny agendy v počtu 11, vzájemně propojitelné, tak, že již lze hovořit o účelové databázi. Programově je zajištěn obor zpracování výsledků geochemické a šlichové prospekce od detailních až po regionální měřítká.

V současné době provádí středisko analýzu možností propojení s ostatními pracovišti resortu s možností přenosu dat mezi rezortními pracovišti v Černošicích a Jihlavě, jakož i výpočetním střediskem v Barrandově. Cílem je vytvoření jednotného integrovaného datového systému. Toto propojení podmiňuje vytvoření jednotného převáděcího systému a sjednocení agend po formální stránce. Sjednocení agend po formální stránce podmiňuje vytvoření datového schématu určitého zájmového výseku reality. Schema je třeba provést na formální a komunikační úroveň daného informačního systému.

Zdenka Čulmanová — Gejza M. Timčák: **Petrochemicko-geochemická databanka KGaM BF VŠT a jej naplňovanie — súčasný stav** (Bratislava 23. 6. 1983)

Petrochemicko-geochemická databanka KGaM je v stave, keď ju možno naplňovať dátami. Bola vypracovaná Používateľská príručka obsahujúca výpočtové úlohy obsiahnuté v systéme, formulár vstupných údajov a číselníky. V niektorých bodoch sa číselníky od číselníka Geofondu odlišujú, a to preto, že (a) sme pri kódovaní organizácií vychádzali z Jednotného číselníka organizácií, (b) v kódovaní stratigrafických skupín sme použili číselný kód, aby vydirované údaje bolo možno ľahšie testovať obslužnými programami, (c) názvy hornín sme kodovali mnemonicky a vychádzali sme z najnovších odporúčaní IUGS. Príručku možno zaslať každému záujemcovi o uloženie (a výpis) dát do databanky.

Do databankového systému je ako podporaná jednotka programov priradený aj systém programov na multivariačnú štatistickú analýzu (združovacia analýza, gradientová analýza, trendová analýza, korelačná analýza) a na petrochemické prepočty (CIPW, Barth, Rittmann, Pfeiffer, Zavarickij, Mielke-Winkler, Niggli). Výsledky prepočtov sa v databanke neukladajú, iba vypisujú.

Predpokladáme, že sa do konca roka uskutoční prvá fáza naplňovania databanky. Prednosť pri používaní tejto bázy dát budú mať používatelia, ktorí do jej fondov prispievajú analytickými dátami. V prvej fáze sa počíta iba s naplňovaním databanky údajmi o magmatických horninách.